

Zadeva C-60/20**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

5. februar 2020

Predložitveno sodišče:

Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) (Latvija)

Datum predložitvene odločbe:

30. januar 2020

Tožeča stranka:

VAS „Latvijas dzelzceļš“

Tožena stranka:

Valsts dzelzceļa administrācija (nacionalna uprava za železnice)

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA (regionalno upravno sodišče)

[...] (ni prevedeno)

SKLEP

[...] (ni prevedeno)

30. januar 2020

[...] (ni prevedeno) [sestava sodišča]

[...] (ni prevedeno)

je na obravnavi preučilo pritožbo, ki jo je vložila družba VAS „Latvijas Dzelzceļš“ zoper sodbo Administratīvā rajona tiesa (upravno sodišče prve stopnje) z dne 25. januarja 2019 v upravnem sporu, ki ga je začela družba VAS „Latvijas Dzelzceļš“ z ničnostno tožbo zoper sklep Valsts dzelzceļa administrācija (nacionalna uprava za železnice; [v nadaljevanju: uprava]) [...] (ni prevedeno) z dne 5. decembra 2017 in

ugotovilo

Dejansko stanje

[1] Tožeča stranka, VAS „Latvijas Dzelzceļš“, je od leta 2002 dajala remizo za lokomotive v Ventspilsu [...] (ni prevedeno), katere lastnica je (v nadaljevanju: remiza Ventspils), v najem tretji osebi, družbi AS „Baltijas Ekspresis“.

Dne 20. junija 2016 je podaljšala pogodbo o dajanju nestanovanjskih nepremičnin v najem (v nadaljevanju: najemna pogodba), sklenjeno z družbo AS „Baltijas Ekspresis“, za najem nestanovanjske nepremičnine, ki jo sestavljajo remiza Ventspils in pripadajoči deli zemljišča.

Tožeča stranka je leta 2017 kot upravljavka javne železniške infrastrukture potrebovala objekte za svoje potrebe (shranjevanje železniškega voznega parka zaradi vzdrževanja infrastrukture). Zato je tožeča stranka z dopisom z dne 5. septembra 2017 [...] (ni prevedeno) obvestila družbo AS „Baltijas Ekspresis“ o odpovedi najemne pogodbe.

Družba AS „Baltijas Ekspresis“ je 18. septembra 2017 pri upravi vložila pritožbo zaradi kršitve pristojnosti in diskriminacije. Po navedbah v pritožbi je diskrecijska pravica tožeče stranke povzročila diskriminacijo družbe AS „Baltijas Ekspresis“ kot prevoznika in upravljavca objekta za izvajanje železniških storitev, in sicer z oviranjem učinkovitega in racionalnega delovanja ter dostopa do storitve. Družba AS „Baltijas Ekspresis“ je gospodarski subjekt, ki deluje na trgu železniškega tovornega prometa že 20 let. Družba AS „Baltijas Ekspresis“ trdi, da uporablja remizo Ventspils kot objekt za izvajanje železniških storitev v smislu člena 1, točka 26, Dzelzceļa likums (zakon o železnicah). V najetih prostorih družba AS „Baltijas Ekspresis“ zagotavlja storitve sama sebi, in sicer tehnično vzdrževanje lokomotiv, vzdrževanje toplotnih lastnosti lokomotiv na odstavnem tiru med dvema prevozoma, organizacijo dežurnih služb v zvezi s peskom in vodo za industrijsko uporabo za potrebe priprave in opreme lokomotiv, ki se štejejo za storitve, ki jih mora opravljati upravljavec objektov za izvajanje železniških storitev.

Glede na zgornje premisleke je družba AS „Baltijas Ekspresis“ v pritožbi upravi predlagala, naj preneha z ravnanjem, ki bi lahko ogrozilo kontinuiteto dejavnosti objekta za izvajanje železniških storitev.

Uprava je po preučitvi navedene pritožbe s sklepom [...] (ni prevedeno) z dne 5. decembra 2017 (v nadaljevanju: sporni sklep) tožeči stranki odredila, naj zagotovi dostop do remize Ventspils kot objekta za izvajanje železniških storitev in do storitev, ki se tam opravljajo in so določene v členu 12.¹(2), točki 5 in 6, zakona o železnicah (dostop do objektov za vzdrževanje in drugih tehničnih objektov, vključno s tistimi za pranje in čiščenje železniškega voznega parka).

[2] Ta sklep temelji na presoji dejstev, s skladu s katero je remiza Ventspils tehnično prilagojena za popravilo in tehnično vzdrževanje lokomotiv. Ta okoliščina zadostuje za ugotovitev, da je remiza Ventspils objekt za izvajanje železniških storitev, saj člen 1, točka 26, zakona o železnicah opredeljuje objekt za izvajanje

železniških storitev kot zemljišče, stavbe in opremo, ki je bila v celoti ali deloma posebej prilagojena za zagotavljanje ene ali več storitev iz navedenega zakona.

Po drugi strani je treba zagotavljanje storitev samemu sebi, opredeljeno v členu 3, točka 8, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/2177 z dne 22. novembra 2017 o dostopu do objektov za izvajanje železniških storitev in z železnico povezanih storitev (v nadaljevanju: Uredba 2017/2177), prav tako šteti za opravljanje storitev. V skladu s spornim sklepom ni pomembno, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ v najetih prostorih opravlja dejavnosti samo zase. Ta okoliščina naj ne bi ovrgla dejstva, da družba v prostorih zagotavlja storitve sama sebi. Glede na to, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ v remizi Ventspils zagotavlja storitve sama sebi, je treba prekinitve delovanja objekta za izvajanje železniških storitev analizirati ob upoštevanju predpisov, ki omejujejo pravico ponudnika storitev, da zapre objekt za izvajanje železniških storitev.

Na podlagi člena 12.²(8) zakona o železnicah je treba dostop do objekta za izvajanje železniških storitev in do tam opravljanih storitev zagotavljati vsaj dve leti po tem, ko se je objekt nehal uporabljati. Objekt za izvajanje železniških storitev se lahko zapre samo, ko je potekel navedeni dveletni rok. Zato je tožeča stranka dolžna zagotoviti dostop do remize Ventspils kot objekta za izvajanje železniških storitev in je dolžna zagotoviti dostop do storitev, ki se v navedenih prostorih opravljajo.

- [3] Tožeča stranka je vložila tožbo pri Administratīvā rajona tiesa (upravno sodišče prve stopnje), s katero je predlagala razveljavitev spornega sklepa.

V tožbi je bilo navedeno, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ remize Ventspils ni uporabljala kot objekt za izvajanje železniških storitev. Poleg tega naj družba AS „Baltijas Ekspresis“ ne bi bila registrirana kot upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev, niti ko se je sklepala najemna pogodba, niti ko je bila obveščena o odpovedi te pogodbe. Trdila je, da je uprava napačno razlagala pojma „objekt za izvajanje železniških storitev“ in „zagotavljanje storitev samemu sebi“ ter je napačno uporabila člen 12.²(7) in (8) zakona o železnicah.

Tožeča stranka je zatrjevala, da pojem „objekt za izvajanje železniških storitev“ v smislu Direktive 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja vključuje kraj, kjer se opravljajo storitve za več prevoznikov v železniškem prometu. Ni mogoče opredeliti kot objekt za izvajanje železniških storitev kateri koli kraj, kjer se opravljajo določene gospodarske dejavnosti.

Trdila je, da se ne sme šteti, da dejavnosti, ki jih opravlja družba AS „Baltijas Ekspresis“, ki jih uprava opredeli kot zagotavljanje storitev samemu sebi, potrjujejo obstoj opravljanja storitev.

Člen 3, točka 8, Uredbe 2017/2177 vsebuje opredelitev pojma „zagotavljanje storitev samemu sebi“. V skladu s to določbo gre za stanje, v katerem prevoznik v železniškem prometu prosi za uporabi prostora za zagotavljanje storitev samemu

sebi, ki ga nadzira drugo podjetje. Nasprotno pa če prevoznik opravlja dejavnosti vzdrževanja na svoji železniški infrastrukturi, ki je v njegovi lasti ali ki jo upravlja, se opravljanje takih dejavnosti ne more šteti za zagotavljanje storitev samemu sebi. Glede na to, da je uprava neupravičeno uporabila pojma objekt za izvajanje železniških storitev in zagotavljanje storitev samemu sebi, je ugotovitev, ki temu sledi – da je treba uporabiti določbe, ki omejujejo zaprtje objekta za izvajanje železniških storitev –, prav tako neutemeljena.

[Po mnenju tožeče stranke] uprava napačno meni, da je pooblaščen, da tožeči stranki naloži obveznost, da zagotovi dostop do storitev v zadevnem objektu. Tožeča stranka že nekaj časa ne opravlja storitev v remizi Ventspils, saj nepremičnino daje v najem družbi AS „Baltijas Ekspresis“. Zato uprava tožeči stranki ne more naložiti obveznosti, ki jih ima upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev.

- [4] Administratīvā rajona tiesa (upravno sodišče prve stopnje) je s sodbo z dne 25. januarja 2019 zavrnilo tožbo tožeče stranke.

V svoji sodbi je to sodišče razglasilo, da bi bilo tožečo stranko treba šteti za upravljavca objekta za izvajanje železniških storitev, saj je bila odgovorna za njegovo upravljanje. Prav tako je menilo, da je bila remiza Ventspils primerna za opravljanje storitev vzdrževanja. Zato je navedeno sodišče prišlo do sklepa, da je uprava pravilno uporabila člen 12.²(8) zakona o železnicah, ko je tožeči stranki naložila obveznost, da zagotavlja dostop do objekta za izvajanje železniških storitev in do tam opravljanih storitev.

- [5] Tožeča stranka je zoper prvostopenjsko sodbo vložila pritožbo.

V pritožbi tožeča stranka trdi, da je sodišče prve stopnje napačno ugotovilo, da je bila tožeča stranka upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev. Trdi, da je to sodišče napačno ugotovilo, da je bil lastnik nepremičnine upravljavec omrežja. Zato je navedeno sodišče prav tako storilo napako, ko je sklenilo, da za tožečo stranko veljajo obveznosti iz člena 12.¹(2) zakona o železnicah.

Dodaja, da je sodišče prve stopnje napačno ugotovilo, da bi bilo treba remizo Ventspils šteti za objekt za izvajanje železniških storitev samo zato, ker se tam lahko opravljajo storitve. Meni, da je treba šteti za pomembno dejstvo, da se prostor ni oddal v najem kot objekt za izvajanje železniških storitev in da remiza Ventspils ni bila registrirana kot objekt za izvajanje železniških storitev v programu omrežja.

Dodaja, da sta uprava in sodišče prve stopnje prav tako napačno ugotovila, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ v najetem prostoru zagotavlja storitve sama sebi.

Tožeča stranka je pritožbi priložila predlog, naj se pri Sodišču Evropske unije vložijo predlog za sprejetje predhodne odločbe. Tožeča stranka je predlagala, naj se postavijo vprašanja v zvezi s tem, kako je treba razumeti pojma „objekt za izvajanje železniških storitev“, „upravljavec objekta za izvajanje železniških

storitev“ in „zagotavljanje storitev samemu sebi“, opredeljeni v Direktivi 2012/34. Poleg tega je tožeča stranka predlagala, naj se pojasni, ali se obveznost upravljavca objekta za izvajanje železniških storitev, določena v členu 13(2) Direktive 2012/34, da zagotovi dostop do objekta za izvajanje železniških storitev, lahko naloži osebi, ki ne opravlja storitev objekta za izvajanje železniških storitev. Tožeča stranka prav tako trdi, da sporni sklep omejuje možnosti uporabe svoje lastnine, zaradi česar ima izgube.

- [6] Uprava v svojem odgovoru na pritožbo navaja, da sporni sklep vsebuje dokaze, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da je remiza Ventspils objekt za izvajanje železniških storitev. V tej zadevi omejitev pravic lastnika nepremičnine temelji na členu 13(6) Direktive 2012/34/EU, katerega vsebina je bila prenesena v člen 12.²(7) in (8) zakona o železnicah. Zato ni dvomov, da je bila omejitev pravic utemeljena. Po mnenju uprave prav tako ni dvomov glede razlage zakonodaje. Zato predlaga, naj se zavrne predlog [tožeče stranke], da se Sodišču Evropske unije predložijo vprašanja za predhodno odločanje.
- [7] Družba AS „Baltijas Ekspresis“ v svojih pisnih stališčih dodaja, da je tožba tožeče stranke neutemeljena. Remizo Ventspils je treba šteti za objekt za izvajanje železniških storitev, v katerem družba AS „Baltijas Ekspresis“ kot upravljavec objekta opravlja storitve, ki so primerne za objekt za izvajanje železniških storitev. Trdi, da je tožeča stranka samovoljno razumela merila za ugotovitev, ali obstaja objekt za izvajanje železniških storitev, ki niso določena v Direktivi 2012/34. Cilj in namen določb navedene direktive in določb zakona o železnicah je omejiti možnost, da se zavrne dostop do objektov za izvajanje železniških storitev. Zato ni treba, da se apgabaltiesa obrne na Sodišče Evropske unije in mu v predhodno odločanje predloži vprašanja za predhodno odločanje. Z dejavnostjo objekta za izvajanje železniških storitev je mogoče prenehati, ko se ta objekt ne uporablja vsaj dve leti zapored. Po mnenju družbe AS „Baltijas Ekspresis“ ni nobenega dvoma glede razlage člena 13(6) Direktive 2012/34, torej je najprej treba ugotoviti, da se zadevni objekt ni uporabljal vsaj dve leti zapored, preden se odloči o njegovem zaprtju. Zato meni, da zadevnih vprašanj ni treba predložiti Sodišču Evropske unije.

Zakonodaja, ki se v tem primeru uporablja

Pravo Evropske unije

- [8] Členi 2, 11, 12 in 13(2) in (6) Direktive 2012/34.

Člena 3, točka 9, in 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177.

Latvijska zakonodaja

- [9] Člen 1, točki 26 in 27, zakona o železnicah [...] (ni prevedeno) določa, da navedeni zakon uporablja te pojme:

- 26) objekt za izvajanje železniških storitev pomeni napravo (vključno z zemljiščem, stavbo in opremo), ki je bila v celoti ali deloma posebej prilagojena za zagotavljanje ene ali več storitev iz člena 12.¹(2), (3) in (4) tega zakona;
- 27) upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev: pomeni vsako podjetje ali njegov oddelek, odgovoren za upravljanje enega ali več objektov za izvajanje železniških storitev, ali zagotavljanje ene ali več storitev iz člena 12.¹(2), (3) in (4) tega zakona prevoznikom v železniškem prometu.

Člen 12.¹(2) zakona o železnicah določa, da upravljavci objektov za izvajanje železniških storitev vsem prevoznikom zagotavljajo nediskriminatoren dostop (vključno z dostopom do tirnic) do njihovih objektov za izvajanje železniških storitev in po potrebi storitev, ki se opravljajo v teh objektih:

[...]

- 5) naprave za vzdrževanje, z izjemo večjih vzdrževalnih naprav, namenjenih za druge vrste voznega parka, ki potrebujejo posebne naprave;
- 6) druge tehnične naprave, vključno z napravami za čiščenje in pranje železniškega voznega parka.

Člen 12.²(7) zakona o železnicah določa, da če se eden od objektov za izvajanje železniških storitev iz 12.¹(2) navedenega zakona ni uporabljal najmanj dve leti zapored in je prevoznik v železniškem prometu upravljavca teh objektov obvestil o svojem interesu na podlagi izkazanih potreb, da bi imel dostop do njih, lastnik objavi, da je obratovanje objekta na voljo za zakup ali najem v celoti ali deloma za izvajanje železniških storitev, razen če upravljavec tega objekta izkaže, da ga ne more uporabljati noben prevoznik v železniškem prometu zaradi sprememb, ki se na njem izvajajo.

Člen 12.²(8) zakona o železnicah določa, da če se eden od objektov, na katerega se nanaša člen 12.¹(2) navedenega zakona, ne uporablja vsaj dve leti zapored, lahko njegov lastnik objavi, da se lahko celoten objekt za izvajanje železniških storitev ali njegov del da v najem, finančni zakup ali odsvoji. Če v treh mesecih od objave ne prejme ponudb, ga upravljavec objekta lahko objekt zapre, tako da nacionalno upravo za železnice in upravljavca javne železniške infrastrukture o tem vsaj tri mesece prej obvesti.

Razlogi za dvome glede razlage zakonodaje Evropske unije

- [10] Zakon o železnicah (v različici, ki velja od 10. marca 2016) vsebuje ureditev, ki je v Direktivi 2012/34. Z določbami zakona o železnicah je bila prevzeta vsebina navedene direktive. Zato uporaba določb zakona o železnicah prav tako v bistvu pomeni razlago določb Direktive 2012/34.

V zvezi z dostopom do objektov za izvajanje železniških storitev in storitev, povezanih z železniškim prevozom, je Evropska komisija sprejela Uredbo 2017/2177, ki velja od 1. junija 2019. Sprejetje Uredbe 2017/2177 potrjuje, da je Evropska unija priznala, da dostop do objektov za izvajanje železniških storitev in storitev, povezanih z železniškim prevozom, zahteva enotno ureditev v vsej Evropski uniji. Čeprav je bil [sporni] sklep sprejet pred datumom začetka veljavnosti Uredbe 2017/2177, ima praktične učinke še zdaj, torej v položaju, ko Uredba 2017/2177 že velja. Glede na to, da sklep, ki je povod za spor, v glavnem učinkuje na prihodnji položaj, je uporaba Uredbe 2017/2177 upravičena tudi v smislu analize vsebine sklepa, ki ga je sprejela uprava.

- [11] Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) navaja, da je v izreku spornega sklepa uprava tožeči stranki naložila: 1. da mora zagotoviti dostop do remize Ventspils kot objekta za izvajanje železniških storitev; 2. da mora zagotoviti dostop do storitev, ki se opravljajo v remizi Ventspils.

Tožeča stranka je lastnica remize Ventspils. Res je, da remize Ventspils glede na vsebino najemne pogodbe ni dala v najem kot objekt za izvajanje železniških storitev, prav tako pa ta remiza ni bila omenjena v programu omrežja kot objekt za izvajanje železniških storitev niti ob sklenitvi najemne pogodbe 20. junija 2016 niti ob vročitvi enostranskega obvestila o prenehanju najemnega razmerja. Najemna razmerja segajo v obdobje pred pristopom Republike Latvije k Evropski uniji. Podaljšana najemna pogodba, podpisana 20. junija 2016, je določala, da se prostor da družbi AS „Baltijas Ekspresis“ v najem kot pisarniški prostor in za opravljanje gospodarskih dejavnosti (določilo 1.2 pogodbe). Določeno je bilo, da najemna pogodba preneha 30. aprila 2028. Po drugi strani je klavzula 7.3.7 pogodbe določala, da ima tožeča stranka pravico enostranske odpovedi najemne pogodbe v primeru nepredvidene potrebe po prostorih za svoje lastne potrebe.

Tožeča stranka je z dopisom z dne 5. septembra 2017 obvestila družbo AS „Baltijas Ekspresis“ o enostranski odpovedi najemne pogodbe. Družba AS „Baltijas Ekspresis“ je trdila, da je bila remiza Ventspils objekt za izvajanje železniških storitev šele po tem, ko je prejela obvestilo o odpovedi najemne pogodbe. Zato se pred tem trenutkom remiza Ventspils v najemnih razmerjih ni štela za objekt za izvajanje železniških storitev, družba AS „Baltijas Ekspresis“ pa pred tem ni opravljala dejavnosti, ki so značilne za storitve, ki so na voljo v objektu za izvajanje železniških storitev.

Sporni sklep je bil sprejet v okviru pritožbe družbe AS „Baltijas Ekspresis“ zoper odločitev tožeče stranke, da preneha najemno razmerje. Tožeča stranka je podjetje, odgovorno za upravljanje železniške infrastrukture. Zato ne opravlja storitev, temveč ima obveznosti vzdrževanja železniške infrastrukture.

Res je, da je tožeča stranka izrazila voljo, da bo v prihodnosti uporabljala remizo Ventspils za shranjevanje železniškega voznega parka (vagonov). To pomeni, da v obravnavanem primeru prenehanje najemnega razmerja z družbo AS „Baltijas Ekspresis“ lahko pripelje do tega, da tožeča stranka nato ne more uporabiti remize

Ventspils za svojo gospodarsko dejavnost, vključno z vzdrževanjem lokomotiv, uporabljenih za prevoz blaga.

Vsi ti premisleki kažejo na to, da se spor nanaša na prihodnjo uporabo remize Ventspils. Regulatorni organ mora presoditi, ali je utemeljeno naložiti prisilno najemno razmerje, ki zagotavlja interese družbe AS „Baltijas Ekspresis“, ali pa omogočiti tožeči stranki, da uporablja navedeni kraj za dejavnosti, ki niso povezane z opravljanjem storitev.

Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) prav tako navaja, da sporni sklep, dokler traja postopek, zagotavlja obvezno kontinuiteto najemnega razmerja z družbo AS „Baltijas Ekspresis“, kar pomeni, da se najemno razmerje med navedeno družbo in tožečo stranko prisilno nadaljuje.

- [12] Po mnenju tožeče stranke bi bilo treba Sodišče Evropske unije med drugim vprašati, ali je treba remizo Ventspils šteti za objekt za izvajanje železniških storitev, če se upošteva, da so se prostori navedene nepremičnine dali v najem za druge namene in da v programu omrežja niso bili omenjeni kot objekt za izvajanje železniških storitev.

Člen 3, točka 11, Direktive 2012/34/EU določa, da objekt za izvajanje železniških storitev pomeni napravo, vključno z zemljiščem, stavbo in opremo, ki je bila v celoti ali deloma posebej prilagojena za zagotavljanje ene ali več storitev iz točk 2 do 4 Priloge II k navedeni direktivi.

Po mnenju apgabaltiesa je treba priznati, da je remiza Ventspils objekt za izvajanje železniških storitev, ker izpolnjuje tehnične zahteve, ki označujejo navedeni prostor kot primeren za opravljanje storitev.

- [13] Mnenje apgabaltiesa, v skladu s katerim je treba zadevni kraj opredeliti kot objekt za izvajanje železniških storitev, se ne spremeni zaradi trditev tožeče stranke, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ ni objavila informacije o tem, da opravlja storitve za druge osebe, torej da je navedeni kraj javno dostopen za opravljanje storitev[.]

Res je, da opredelitev kot objekt za izvajanje železniških storitev in objave te opredelitve pomenita dejanji, ki zagotavljata dostop do storitev in pregledno uporabo navedenega sredstva. Vendar po mnenju abgabaltiesa samo dejstvo, da navedeni dejanji nista bili izvedeni, ne omogoča sklepa, da remiza Ventspils ni objekt za izvajanje železniških storitev. To, da takih dejanj ni bilo, je prav tako mogoče šteti za napako, ki jo je treba popraviti tako, da se pripravi in objavi navedena informacija.

Na dejansko ugotovitev obstoja objekta za izvajanje železniških storitev prav tako ne vpliva dejstvo, da uprava napačno razlaga pojem „zagotavljanje storitev samemu sebi“. Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) priznava, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ ne zagotavlja storitev sami sebi v smislu člena 3(8) Uredbe 2017/2177, temveč uporablja objekte za svoje gospodarske potrebe. Enako tožeča stranka ne opravlja storitev za druge

prevoznike v železniškem prometu (vsaj ne do sprejetja [spornega] sklepa). Vse te okoliščine kažejo na to, da je treba zadevni objekt za izvajanje železniških storitev šteti za objekt za izvajanje železniških storitev, ki se ne uporablja. Dajanje v najem ali prestrukturiranje objektov za izvajanje železniških storitev, ki se ne uporabljajo, je urejeno v členu 13(6) Direktive 2012/34 in v členu 15 Uredbe 2017/2177. Zato te okoliščine ne postavljajo pod vprašaj tega, da se zgoraj omenjena zakonodaja, ki določa kontinuirano uporabo objektov za izvajanje železniških storitev, ki se ne uporabljajo, na splošno uporabi za obravnavano zadevo.

- [14] Sporni sklep temelji na členu 12.¹(2) zakona o železnicah, ki je v bistvu enak členu 13(2) Direktive 2012/34.

V skladu s členom 13(2) Direktive 2012/34 upravljavci objektov za izvajanje železniških storitev vsem prevoznikom v železniškem prometu na nediskriminatoren način zagotavljajo dostop do objektov za izvajanje železniških storitev, vključno z dostopom do železniških tirov, ter do storitev, ki se izvajajo v teh objektih. Zato navedena določba predvideva, da mora *upravljavec sistema* prevoznikom v železniškem prometu zagotavljati dostop do objektov za izvajanje železniških storitev in do storitev, ki se v teh objektih opravljajo.

Od leta 2002 je tožeča stranka dajala remizo Ventspils v najem družbi AS „Baltijas Ekspresis“, ki ni niti neposredno niti posredno odvisna od tožeče stranke. Zato tožečo stranko in družbo AS „Baltijas Ekspresis“ povezuje samo najemno razmerje.

V uvodni izjavi 8 Uredbe 2017/2177 je navedeno, da bi se morali, če je objekt v lasti več subjektov ali ga upravlja ali vodi več subjektov, kot upravljavci objekta za izvajanje železniških storitev obravnavati samo subjekti, ki so dejansko pristojni za zagotavljanje informacij ter odločanje o prošnjah za dostop do objekta za izvajanje železniških storitev in uporabo z železnico povezanih storitev.

Po mnenju apgabaltiesa dejanske okoliščine v tem sporu potrjujejo, da tožeče stranke ni mogoče šteti za upravljavca objekta za izvajanje železniških storitev, ker ni pristojna za zagotavljanje informacij niti za odločanje o prošnjah za dostop do storitev, ki se opravljajo v remizi Ventspils.

- [15] Po navedbah uprave se obveznosti upravljavca objekta za izvajanje železniških storitev, omenjene v členu 13(2) Direktive 2012/34 (zagotavljanje dostopa do storitev, ki se opravljajo v objektu), lahko naložijo lastniku nepremičnine, ki ni upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev. Uprava svoje stališče opira na člen 12.^[2] (7) zakona o železnicah, ki je v bistvu enak členu 13(6) Direktive 2012/34. Taka razlaga zakonodaje temelji na ugotovitvi, da prenehanje najema lahko pripelje do prestrukturiranja objekta za izvajanje železniških storitev. Po mnenju uprave pa je tako prestrukturiranje objekta za izvajanje železniških storitev mogoče izvesti samo, če se ta zadnji dve leti ni uporabljal in niso bile predložene nobene ponudbe za nakup.

- [16] Apgabaltiesa navaja, da besedilo člena 13(6) Direktive 2012/34 ne zavezuje lastnika nepremičnine, da zagotavlja dostop do storitev, ki se opravljajo v objektu.

Po mnenju apgabaltiesa iz sistematične razlage zakonodaje prav tako ni mogoče razbrati, da ima v obravnavanem primeru lastnik nepremičnine obveznost, da omogoči dostop do storitev.

Cilj Direktive 2012/34 je v glavnem zagotavljati nediskrimintoren dostop do storitev. Dostop do storitev ne pomeni nadzora nad infrastrukturo proti volji lastnika. To, da se da prevozniku v železniškem prometu (v tem primeru družbi AS „Baltijas Ekspresis“) na voljo infrastruktura, pomeni, da družba AS „Baltijas Ekspresis“ ne uživa enakih pravic kot drugi prevozniki, da na tem kraju uporabljajo storitve, temveč ima pravico najema, ki je ostali nimajo. Navesti je treba, da razmerje najema infrastruktur dejansko pomeni izključno pravico. Zato podelitev takih pravic ni enaka pravici do uporabe storitev.

- [17] Člen 13(6) Direktive 2012/34 se nanaša na primer, v katerem lastnik nepremičnine da v najem objekt za izvajanje železniških storitev, ki se ne uporablja, osebi, ki ni upravljavec objekta, in sicer drugemu najemniku. Ta položaj ni enak položaju, ki je sporen v tej zadevi, v kateri gre za prenehanje najemnega razmerja med lastnikom nepremičnine in najemnikom objekta za izvajanje železniških storitev, ki ni niti neposredno niti posredno povezan z lastnikom nepremičnine. Vendar je na podlagi analize besedila te določbe mogoče sklepati, da mora v okviru prenehanja najemnega razmerja interes prevoznika v železniškem prometu, da nadaljuje najem, prevladati nad interesi lastnika nepremičnine.

Člen 13(6) Direktive 2012/34 ne določa, da oseba, ki izrazi interes za najem objekta za izvajanje železniških storitev, ki se ne uporablja, uživa absolutno pravico najema. Navedena določba navaja, da se da objekt za izvajanje železniških storitev lahko v najem, *razen če upravljavec tega objekta izkaže, da ga zaradi postopka prestrukturiranja, ki je v teku, ne more uporabljati noben prevoznik v železniškem prometu.*

Po mnenju apgabaltiesa je mogoče iz besedila določbe sklepati, da upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev lahko, kljub temu da je prevoznik v železniškem prometu izkazal interes, da prevzame (tako da vzame v najem) objekt za izvajanje železniških storitev, zavrne dostop do objekta za izvajanje železniških storitev, če dokaže, da bo prevoznik v železniškem prometu prestrukturiral objekt za izvajanje železniških storitev.

Navesti je treba, da je v Direktivi 2012/34/EU prav tako navedeno, in sicer v njeni uvodni izjavi 18, da bi moral imeti vsak morebitni gospodarski subjekt, ki ga zanima upravljanje navedenega objekta, možnost, da sodeluje pri razpisnih postopkih ter predloži ponudbo za prevzem upravljanja objekta. Vendar razpisni postopek ni potreben, če poteka uradni postopek za ukinitve namembnosti kraja za železniške namene in bo objekt prestrukturiran tako, da se ne bo več uporabljal kot objekt za izvajanje železniških storitev.

Tako tudi vsebina uvodne izjave 18 Direktive 2012/34 kaže na to, da prevoznik v železniškem prometu, ki ima interes, da prevzame objekt za izvajanje železniških storitev, ne uživa prednostne pravice do pridobitve dostopa do navedenega objekta, če njegov upravljavec izvaja prestrukturiranje objekta za izvajanje železniških storitev. Zato besedilo teh določb ne podpira stališča uprave, da je treba pripisati pomen samo dejstvu, da je družba AS „Baltijas Ekspresis“ izrazila interes, da bo še naprej uporabljala navedeni objekt.

Člen 15(5), drugi stavek, Uredbe 2017/2177, ki vsebuje pojasnila v zvezi z določbami člena 13(6) Direktive 2012/34, določa, da upravljavec lahko nasprotuje dajanju objekta za izvajanje železniških storitev v najem, tako da predloži dokumente, ki dokazujejo, da se izvaja postopek prestrukturiranja, ki se je začel pred prijavo interesa. Besedilo člena 15(5) Uredbe 2017/2177 torej prav tako kaže na to, da se upravljavec objekta lahko odloči, da se ta konkretni objekt zapre.

- [18] Uprava razlaga besedilo člena 13(6) Direktive 2012/34 tako, da se zadevna določba uporabi samo za primere, v katerih se je prestrukturiranje začelo pred prenosom te direktive. Apgabaltiesa meni, da je ta razlaga določbe neutemeljena, ker ni v skladu niti z besedilom navedene določbe niti z njeno sistematično razlago.

Člen 15(5) Uredbe 2017/2177 določa, da se pri presoji položaja upošteva, ali se je postopek prestrukturiranja začel pred prijavo interesa, vendar ne pripisuje pomena drugim vidikom.

Ta določba kaže na to, da se objekt za izvajanje železniških storitev lahko prestrukturira, če je to nujno, in da prestrukturiranje ni pogojeno s tem, da se je začelo pred datumom prenosa Direktive 2012/34/EU.

- [19] Po mnenju apgabaltiesa, če upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev tega ne more prestrukturirati, ni prepričljivega argumenta, ki bi utemeljil, da lastnik objekta prav tako ne more končati najemnega razmerja, da bi pozneje prestrukturiral objekt za izvajanje železniških storitev. Nobene upoštevne razlike ni med tema položajema, saj gre v obeh primerih za pravico lastnika objekta, da prosto razpolaga s svojimi stvarmi (da izvede prestrukturiranje).

Lastnik objekta za izvajanje železniških storitev ima lahko različne razloge, ki objektivno kažejo na potrebo po prestrukturiranju objekta. Na primer, če bi bilo za nadaljevanje dejavnosti objekta potrebno izvesti pomembno naložbo (temeljito prenavo) ali če bi lastnik objekta za izvajanje železniških storitev to potreboval, da bi izvajal druge naloge povezane z železniškim prevozom.

V skladu s členom 15(5) Uredbe 2017/2177 mora oseba, pristojna za sprejetje odločbe o prestrukturiranju objekta za izvajanje železniških storitev, samo dokazati regulatornemu organu, da se izvaja postopek prestrukturiranja. Vendar ta določba ne določa, da lahko uprava, če obstajajo dokazi, ki potrjujejo resničnost namena lastnika, upravljavcu (ali lastniku) objekta ne dovoli prestrukturiranja objekta in mu naloži, naj prostore odda v najem osebi, ki je izkazala interes.

- [20] Skratka Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) navaja, da je za pravni položaj na splošno šteti, da zanj veljajo določbe člena 13(6) Direktive 2012/34/ in člena 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177. Vendar iz teh določb ni mogoče izpeljati, da lastnik nepremičnine najemniku ne sme vročiti odpovedi najemne pogodbe, ker želi nepremičnino uporabljati za svoje potrebe.

Po mnenju apgabaltiesa gre v smislu člena 13(6) Direktive 2012/34 in člena 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177 v glavnem za nekoliko drugačen položaj, in sicer navedene določbe ne določajo izrecno zakonitosti odpovedi najemnega razmerja in meril, **na** podlagi katerih se jo presoja.

Zato taka zakonodaja ni dovolj jasna glede pravic, ki jih je treba podeliti eni ali drugi osebi, v primerih, v katerih je treba preučiti odpoved najemnega razmerja.

V uvodni izjavi 27 Direktive 2012/34 je navedeno, da je cilj zakonodaje v glavnem zagotavljati nediskrimintoren dostop do storitev. Dajanje infrastrukture v najem prevozniku v železniškem prometu (v tej zadevi družbi AS „Baltijas Ekspresis“) pomeni, da v tem primeru prevoznik ni pridobil pravice do uporabljanja storitev pod enakimi pogoji kot drugi prevozniki, temveč (izključno) pravico uporabljati infrastrukturo za svoje lastne potrebe. Prav tako je treba upoštevati, da prisilen prenos nadzora nad infrastrukturo na drugo osebo precej bolj omejuje pravice lastnika infrastrukture kot v primeru, v kateri je treba priznati dostop do storitev, ki se opravljajo v objektu za izvajanje železniških storitev. Določb, ki urejajo možnost dostopa do storitev, torej ni mogoče uporabiti po analogiji za prisilno najemno razmerje.

- [21] Ob upoštevanju zgornjih premislekov je treba Sodišče Evropske unije vprašati, ali člen 13(2) in (5) Direktive 2012/34 in člen 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177 upravi dovoljujeta, da v obravnavani zadevi lastniku nepremičnine, ki ni odgovoren za opravljanje storitev objekta, naloži dostop do teh.

Pri preučitvi zadeve je pomembna tudi zakonitost odpovedi najemne pogodbe, ki je povod za spor. Zato je treba Sodišče Evropske unije vprašati, ali je treba člen 13(6) Direktive 2012/34/EU in člen 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177 razlagati tako, da navedene določbe lastniku nepremičnine dovoljujejo, da odpove najemno razmerje in da prestrukturira objekt za izvajanje železniških storitev, če lastnik potrebuje to nepremičnino v okviru svoje gospodarske dejavnosti.

Zato apgabaltiesa meni [...] (ni prevedeno), da je treba Sodišču Evropske unije predložiti vprašanja za predhodno odločanje. Torej je treba prekiniti postopek v tej zadevi, dokler Sodišče Evropske unije ne odloči o teh vprašanjih za predhodno odločanje.

V skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije je Administratīvā apgabaltiesa

sklenilo,

da se Sodišču Evropske unije predložijo ta vprašanja za predhodno odločanje:

1. Ali je člen 13(2) in (6) Direktive 2012/34 (člen 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177) mogoče uporabiti tako, da lahko regulatorni organ lastniku infrastrukture, ki ni upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev, naloži obveznost zagotavljanja dostopa do storitev?
2. Ali je treba člen 13(6) Direktive 2012/34 (člen 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177) razlagati tako, da lastniku nepremičnine dovoljuje, da odpove najemno razmerje in da prestrukturira objekt za izvajanje železniških storitev?
3. Ali je treba člen 13(6) Direktive 2012/34 (člen 15(5) in (6) Uredbe 2017/2177) razlagati tako, da regulatornemu organu nalaga obveznost, da preveri samo, ali se je upravljavec objekta za izvajanje železniških storitev (v obravnavanem primeru lastnik objekta za izvajanje železniških storitev) odločil, da ga bo dejansko prestrukturiral?

Postopek se prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne izda odločbe.

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT